Regionledningskontoret
Lars Berglund

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2026-03-11

KRN 2025-0084

Klimat- och
regionutvecklingsnämnden

Yttrande över Motion 2025:35 av Kristoffer Tamsons (M), Carl-Johan Schiller (KD) och Amelie Tarschys Ingre (L) om att sluta cirkeln

Regionledningskontorets förslag till beslut

Klimat- och regionutvecklingsnämnden beslutar följande.

> Utvecklingsdirektörens tjänsteutlåtande utgör klimat- och regionutvecklingsnämndens yttrande till regionstyrelsen över Motion 2025:35 av Kristoffer Tamsons (M), Carl-Johan Schiller (KD) och Amelie Tarschys Ingre (L) om att sluta cirkeln.

Sammanfattning

Kristoffer Tamsons (M), Carl-Johan Schiller (KD) och Amelie Tarschys Ingre (L) har väckt en motion i regionfullmäktige i vilken föreslås att regionfullmäktige uttalar att en Östlig förbindelse med både väg- och kollektivtrafik är av strategisk betydelse för Stockholmsregionens framkomlighet, miljö, tillväxt och sammanhållning, och att Region Stockholm därför bör verka för dess genomförande i bred samverkan med övriga aktörer. Motionärerna föreslår även att regionstyrelsen och trafiknämnden uppdras att medverka till att en överenskommelse mellan staten, Region Stockholm och berörda kommuner tecknas i syfte att tydliggöra inriktning, ansvarsfördelning, finansieringsprinciper och tidsplan för genomförande av Östlig förbindelse. Motionen har remitterats till klimat- och regionutvecklingsnämnden och trafiknämnden för yttrande.

Staten är huvudman för Östlig förbindelse vilket innebär att finansieringen av Östlig förbindelse är ett statligt åtagande som finansieras genom nationell plan för transportinfrastruktur. Östlig förbindelse finns inte upptaget som objekt i den fastställda nationella planen för transport-infrastruktur 2022–2033. Trafikverket har således i dagsläget inget uppdrag att bygga Östlig förbindelse.

Regionledningskontoret konstaterar att en avsiktsförklaring mellan staten, Region Stockholm och berörda kommuner tecknats den 24 oktober 2025 (RS 2025-1041). Regionledningskontoret konstaterar vidare att Östlig förbindelse inte finns med som objekt i förslaget till ny nationell plan för transportinfrastruktur 2026–2037, samt att Trafikverket bedömer att

Östlig förbindelse inte är ett lämpligt objekt för finansiering via offentlig-privat samverkan (OPS). Vidare bedömer Trafikverket Östlig förbindelse som samhällsekonomiskt robust olönsam.

Trafiknämnden har tidigare studerat effekterna av Östlig förbindelse och kommit fram till att den både bidrar till förbättrad tillgänglighet och minskad kollektivtrafikandel (TN 2023-0666, FUT 2023-0333), samt att Östlig förbindelse inte leder mot fastställda regionala mål som involverar ökad andel kollektiva resor och minskad klimatpåverkan eftersom bilresorna enligt genomförda analyser ökar än mer (SL 2015-0497).

Bakgrund
Kristoffer Tamsons (M), Carl-Johan Schiller (KD) och Amelie Tarschys Ingre (L) har väckt en motion i regionfullmäktige i vilken föreslås att regionfullmäktige uttalar att en Östlig förbindelse med både väg- och kollektivtrafik är av strategisk betydelse för Stockholmsregionens framkomlighet, miljö, tillväxt och sammanhållning, och att Region Stockholm därför bör verka för dess genomförande i bred samverkan med övriga aktörer.

Motionärerna föreslår även att regionstyrelsen och trafiknämnden uppdras att medverka till att en överenskommelse mellan staten, Region Stockholm och berörda kommuner tecknas i syfte att tydliggöra inriktning, ansvars-fördelning, finansieringsprinciper och tidsplan för genomförande av Östlig förbindelse.

Motionärerna föreslår även att trafiknämnden uppdras säkerställa att Östlig förbindelse inarbetas i relevanta styrande dokument för regional infrastruktur- och trafikplanering, inklusive remissyttranden, trafik-försörjningsprogram och planeringsunderlag inför framtida nationella infrastrukturplaner. Motionärerna föreslår även att trafiknämnden uppdras utreda förutsättningarna för att inkludera kapacitetsstark kollektivtrafik i en framtida Östlig förbindelse.

Motionen har remitterats till klimat- och regionutvecklingsnämnden och trafiknämnden för yttrande.

Klimat- och regionutvecklingsnämndens yttrande
Staten är huvudman för Östlig förbindelse, vilket innebär att finansieringen av Östlig förbindelse är ett statligt åtagande som finansieras genom nationell plan för transportinfrastruktur. I den nationella planen 2014–2025 fanns medel för utredning av en ny vägförbindelse och Trafikverket

inledde arbete med vägplan. Vid tiden för framtagandet av nationell plan för transportinfrastruktur för perioden 2018–2029 saknades avsiktsförklaring om finansiering. I samband med att nationell plan för perioden 2018–2029 beslutades i maj 2018 utgick objektet ur planen och Trafikverket avslutade arbetet med den lokaliseringsutredning, planläggning och projektering som ingick. Östlig förbindelse finns inte upptaget som objekt i den fastställda nationella planen för transportinfrastruktur 2022–2033. Trafikverket har således i dagsläget inget uppdrag att bygga Östlig förbindelse.

Regionledningskontoret konstaterar att Östlig förbindelse inte finns med som objekt i förslaget till ny nationell plan för transportinfrastrukturen 2026–2037, samt att Trafikverket bedömer att Östlig förbindelse inte är ett lämpligt objekt för finansiering via offentlig-privat samverkan (OPS). Vidare konstaterar regionledningskontoret att Trafikverkets hållning är att samhällsekonomisk lönsamhet ska vara utgångspunkt för vilka objekt som föreslås i den nationella planen för transportinfrastruktur. Trafikverket bedömer Östlig förbindelse som samhällsekonomiskt robust olönsam.

Regeringen beslutade den 18 september 2025 att ge en ny förhandlingsperson i uppdrag att teckna en avsiktsförklaring mellan staten, regionen och berörda kommuner som klargör förutsättningarna för genomförande och finansiering av Östlig förbindelse. Parterna har den 24 oktober 2025 enats om följande punkter (RS 2025-1041):

- *Staten har full rådighet över processen för nationell plan. Givet att staten beslutar om genomförande av Östlig förbindelse, en vägförbindelse i bergtunnel med anslutande trafikplatser i Sickla och Ropsten, sker finansieringen genom statliga medel eller alternativ statlig finansiering. Parterna är överens om att bidra konstruktivt till att klargöra övriga förutsättningar.*
- *Parterna är överens om att fullgöra de åtaganden som åligger var och en med avseende på gällande rätt, samt tillhandahålla behövliga underlag till varandra.*

Regionledningskontoret konstaterar att Östlig förbindelse finns utpekat som riksintresse i plankartan i den regionala utvecklingsplanen för Stockholms-regionen (RUFS 2050) (LS 2015-0084). Förhållningssättet till redovisningen av riksintresset för Östlig förbindelse på plankartan är att säkerställa förbindelsens framtida funktion för den regionala trafikförsörjningen.

Trafiknämnden har tagit fram en utredning kring effekterna av Östlig förbindelse och konstaterar att den såväl bidrar till förbättrad tillgänglighet som minskad kollektivtrafikandel (TN 2023-0666, FUT 2023-0333). Samtidigt är det viktigt att påpeka att en Östlig förbindelse inte leder mot fastställda mål inom Region Stockholm som involverar ökad andel kollektiva resor och minskad klimatpåverkan eftersom bilresorna enligt genomförda analyser ökar än mer (SL 2015-0497). En eventuell utbyggnad av vägprojektet skulle även medföra behov av omfattande följdinvesteringar som torde ta utrymme från andra angelägna investeringar i kollektivtrafiken. Utöver ovanstående har trafiknämnden haft i uppdrag att studera alternativa lösningar av kollektivtrafikförsörjning i relationen, vilket har rapporterats under 2024. År 2030 planeras tunnelbanans utbyggnad av blå linje från Kungsträdgården till Nacka och Söderort att öppna, vilket kommer innebära stora förbättringar av tillgänglighet och restider för invånarna i Nacka och Värmdö mot centrala Stockholm och norra länshalvan.

Ekonomiska konsekvenser
Beslut i enlighet med utvecklingsdirektörens tjänsteutlåtande förväntas inte ge några ekonomiska konsekvenser.

Anton Västberg
Utvecklingsdirektör

Mikael Ranhagen
Enhetschef infrastruktur

Beslutsunderlag
1. Motion 2025:35

Beslutsexpediering
1. Regionstyrelsen

Godkänd av Anton Västberg, 2026-03-11